

bulletin

october 1982

association of polish engineers in canada
stowarzyszenie techników polskich w kanadzie
association des ingénieurs polonais au canada

206 BEVERLEY ST., TORONTO, ONTARIO, M5T 1Z3

STP

FOUNDED IN 1941

biuletyn

KWARTALNIK

XXXV WALNY ZJAZD STP — 23. 10. 1982 W OTTAWIE

HEAD OFFICE

206 BEVERLEY STREET
TORONTO, ONTARIO, M5T 1Z3

BRANCHES:

CALGARY
CALGARY, ALBERTA

MONTREAL

1430 DEPATIE STREET
MONTREAL, P.Q. H4L 4A6

OTTAWA

P.O. BOX 3325
OTTAWA, ONTARIO, K1P 5W5

SARNIA

340 WILLOWDALE, #505
SARNIA, ONTARIO N7T 7S8

TORONTO

206 BEVERLEY STREET
TORONTO, ONTARIO, M5T 1Z3

VANCOUVER

6191 BOUNDARY ROAD
VANCOUVER, B.C., V5S 3R1

TREŚĆ:

Str.

2	WALNY ZJAZD 1982	M. Musioł
3	O TECHNICZNYCH ORGANIZACJACH
ZAWODOWYCH	K. Milej
8	ZAKOŃCZENIE WIOSENNEGO KURSU
TECHNICZNEGO	M. Maciejewski
10	HISTORIA DOMU TECHNIKA W MONTREALU	K. Milej
11	INŻ. ZYGMUNT CYMA	T. J. Filip
12	KRONIKA STP	
	TRYBUNA ODDZIAŁÓW i CZŁONKÓW STP	
12	Do członków i sympatyków STP
— Ankieta	St. Zaborowski
13	Ważna sprawa
— — Appeal for publications for Poland	Br. Szpakowski
Mł. Henoch
14	List do redakcji	Jan Legat, Warszawa
	NASI KOLEDZY	
14	A. Sylwetki: Sylwetka 40-lecia — Stanisław A. Purski.
Errata	
	B. Publikacje	
15	Ottawa Computer Project Disabled
Children Communicate	L. Zieliński
Apeo Dimensions
N. 4, Vol.3, P. 28

ZAŁĄCZNIK

1—12 XXXV WALNY ZJAZD STP 1982

Published by:
THE ASSOCIATION OF POLISH ENGINEERS IN CANADA, INC.
206 Beverley Street — Toronto, Ontario, M5T 1Z3

Printed by: Polish Alliance Press Ltd.,
1638 Bloor Street West, Toronto, Ontario, M6P 4A8

**THE ASSOCIATION
OF POLISH ENGINEERS**

INCORPORATED 1944

BOARD OF DIRECTORS

President :

M. MUSIOŁ

Vice-President :

M. SZEPIELEWICZ

Secretary :

M. KRAJEWSKA

Treasurer :

L. KONOPKO

Directors :

M. HURYN

S. MORAWSKI

J. ŚLUBICKI

A. WYSZKOWSKI

EDITORIAL COMMITTEE

Chairman :

L. KONOPKO

Members-Branch Editors :

Calgary :

VACAT

Montreal :

K. MILEJ

A. LENARCIAK

Ottawa :

M. ZIELIŃSKA

Sarnia :

W. KRZYWIECKI

Toronto :

A. ZDANOWICZ

Vancouver :

VACAT

The Association is not responsible for any statements made or opinions expressed in this Publication .

Reprinting only with a written consent of the Head Office of the Association

Redakcja zastrzega sobie prawo do skrótów lub zmian bez porozumienia się z autorem artykułu

WALNY ZJAZD 1982 R.

Walny Zjazd naszego Stowarzyszenia odbędzie się, jak to już było zapowiedziane w poprzednim biuletynie, w sobotę 23 października 1982 r. Szczegóły dotyczące zjazdu, tj. miejsce, godzina otwarcia, porządek obrad i sprawozdania Zarządu Głównego są załączone do niniejszego biuletynu.

W obecnym okresie sprawozdawczym miały miejsce dwa wydarzenia, które niewątpliwie wywrą pewne piętno na przyszłość STP w Kanadzie. Jednym z nich był obchód 40-lecia, a drugim, o znacznie większym znaczeniu gatunkowym, to wydarzenia społeczno-polityczne w Polsce, które spowodowały poważną imigrację sił technicznych do Kanady.

Obchód 40-lecia był urządzony po to, aby się zastanowić nad naszą przeszłością w Kanadzie jako zespołu i wyciągnąć wnioski na przyszłość. Prawda, że wybitni inżynierowie Polacy pracowali i byli znani w Kanadzie od prawie 200 lat, ale aż do roku 1941 nigdy nie byli tak liczni, by założyć jakąś organizację. Dopiero druga wojna światowa, jakże tragiczna w swych skutkach, spowodowała, że w Kanadzie znalazło się z początkiem lat 40-tych kilka set inżynierów i techników, którzy w 1941 r. założyli STP w Kanadzie.

Przez zorganizowanie 40-lecia istnienia STP w Kanadzie przekonaliśmy się o udziale naszych kolegów w rozwoju technicznym, przemysłowym, gospodarczym i naukowym Kanady.

Patrząc na naszą przeszłość krytycznie, musimy przyznać, że mamy pewne niedomagania, które odczuwamy szczególnie teraz, gdy istniejący zastój gospodarczy w Kanadzie zastał nas prawie bezsilnych w stosunku do dużego napływu inżynierów, architektów i techników z Polski. Wszyscy rozumiemy, że tym którzy wylądowali na obcym terenie trzeba pomóc zawodowo, moralnie, a może i materialnie. Do takiego zadania jesteśmy zaledwie częściowo przygotowani.

Walny Zjazd, jako najwyższa władza Stowarzyszenia nie tylko zatwierdza lub odrzuca pracę zarządu za okres sprawozdawczy, ale również wytycza program do wykonania na następną kadencję, lub nawet na dalszą przyszłość. Stąd na każdym z nas ciąży obowiązek wzięcia czynnego udziału w rozwiązywaniu problemów Stowarzyszenia do czego daje nam możliwość Walny Zjazd, w którym wszyscy członkowie winni brać udział. Udział w zjeździe może być osobisty lub przez pełnomocnictwo udzielone Zarządowi swego Oddziału względnie koledze obecnemu na zjeździe.

M. M.

KAZIMIERZ MILEJ

O TECHNICZNYCH ORGANIZACJACH ZAWODOWYCH W KANADZIE

Odczyt informacyjny dla nowo przybyłych inżynierów wygłoszony na zebraniu STP Oddział Ottawa w dniu 25 stycznia 1982.

* * *

Zasadniczymi organizacjami zawodu inżynierskiego w Kanadzie są Stowarzyszenia w każdej prowincji czy terytorium, zalegalizowane ustawodawstwami danej prowincji, czy terytorium. Zakres i formy ich działalności są prawie takie same. Ale jak zwykle z wyjątkiem Quebec, gdzie znajomość języka francuskiego jest wymagana do otrzymania pozwolenia odbywania praktyki inżynierskiej. Oficjalne nazwy Stowarzyszeń są:

ASSOCIATION OF PROFESSIONAL ENGINEERS, GEOLOGISTS AND GEOPHYSICISTS OF ALBERTA (APEGGA)

One Thornton Court — Suite 1010

Edmonton, Alberta T5J 2E7 Tel. (403) 426-3990

A. Clayton Milroy, P. Eng. — Executive Director & Registrar

ASSOCIATION OF PROFESSIONAL ENGINEERS OF BRITISH COLUMBIA ((APEBC)

2210 West, 12th Avenue

Vancouver, B.C. V6K 2N6 Tel. (604) 736-9808

Daniel C. Lambert, P. Eng. — Managing Director & Registrar

ASSOCIATION OF PROFESSIONAL ENGINEERS OF THE PROVINCE OF MANITOBA

(APEM)

175 Hargrave St. — Suite 640

Winnipeg, Manitoba R3C 3R8 Tel. (204) 942-6481

Mrs. M. Loreen Dunklee — Acting Managing Director

ASSOCIATION OF PROFESSIONAL ENGINEERS OF NEW BRUNSWICK (APENB)

123 York Street

Fredericton, N.B. E3B 3N6 Tel. (506) 454-3296

Mrs. Sheila W. McLeod — Executive Director

D.B. Lawrence Deputy Registrar

ASSOCIATION OF PROFESSIONAL ENGINEERS OF NEWFOUNDLAND (APEN)

P.O. Box 8414, Station "A"

St. John's, Newfoundland A1B 3N7 Tel. (709) 753-7714

John F. Power — General Manager

H.J. Dyer, P. Eng. — Registrar

ASSOCIATION OF PROFESSIONAL ENGINEERS, GEOLOGISTS AND GEOPHYSICISTS OF THE NORTHWEST TERRITORIES (APEGGNWT)

P.O. Box 1962

Yellowknife, NWT X1A 2P5 Tel. (403) 920-2477

R.W. Spence, P. Eng. — Director

ASSOCIATION OF PROFESSIONAL ENGINEERS OF NOVA SCOTIA (APENS)

P.O. Box 129

1888 Brunswick St. — Suite 902

Halifax, N.S. B3J 2M4 Tel. (902) 429-2250

Frank J. MacDonald, P. Eng. — Executive Secretary & Registrar

ASSOCIATION OF PROFESSIONAL ENGINEERS OF ONTARIO (APEO)

1027 Yonge St.

Toronto, Ont. M4W 3E5 Tel. (416) 961-1100

Alan C. Cagney, P. Eng. — Executive Director

L. Patrick Ryan, P. Eng. — General Secretary

J.O. Harold, P. Eng. — Registrar

ASSOCIATION OF PROFESSIONAL ENGINEERS OF PRINCE EDWARD ISLAND (APEPEI)

P.O. Box 278
92½ Queen Street
Charlottetown, P.E.I. C1A 4B1 Tel. (902) 892-9174
D.C. Champion, P. Eng. — Secretary-Registrar

ASSOCIATION OF PROFESSIONAL ENGINEERS OF SASKATCHEWAN (APES)

2220 — Twelfth Avenue — Suite 220
Regina, Sask. S4P 0M8 Tel. (306) 527-8266
Reginald Bing-Wo, P. Eng. — Registrar

ASSOCIATION OF PROFESSIONAL ENGINEERS OF YUKON TERRITORY (APEYT)

P.O. Box 4125
Whitehorse, Y.T. Y1A 3S9 Tel. (403) 667-6727
J.Y.C. QUONG, P. Eng. — Registrar

et — and

ORDRE DES INGÉNIEURS DU QUÉBEC (OIQ)

2075 rue University, 11e étage
Montréal, Qué. H3A 1K8 Tél.: (514) 845-6141
Jacques Soucy, ing. — Directeur général
Robert Masse, ing. — Secrétaire

Ponad 100,000 inżynierów jest zarejestrowanych w Stowarzyszeniach prowincjonalnych i według prawa oni jedynie mogą wykonywać praktykę inżynierską. Należy nadmienić, że cyfra 100,000 nie obejmuje inżynierów chemików, architektów, rolników itp.

Głównym celem Stowarzyszeń jest zapewnienie bezpieczeństwa publicznego, tak trafnie określonego w insygnjach APEO (Association of Professional Engineers of Ontario) — "Servir et Défendre". Innymi słowy Stowarzyszenia mają za zadanie regulowanie praktyki zawodowej poprzez udoskonalanie i utrzymanie wysokiego standardu znajomości (wiedzy) zawodu i przestrzegania przepisów kodeksu etyki zawodowej wśród swych członków.

Każde Stowarzyszenie jest samorządne, kierowane Radą, składającą się z ponad 20 osób, wybieranych listowym głosowaniem. Przeciętnie 4 członków Rady jest wyznaczanych przez Rząd Prowincjonalny (Office de Profession albo the Lieutenant-Governor danej Prowincji) by mieć przedstawicieli strony publicznej i ustawodawczej.

Rada wybiera Prezydenta i Wiceprezydentów (administracja i finanse), którzy administrują Stowarzyszenia poprzez kadre stałą biurową (płatną), składającą się z:

- Dyrektora Naczelnego,
- Dyrektora albo Sekretarza biura przyjęć i zapisów, włącznie z Komisją Egzaminacyjną (uznawanie dyplomów zagranicznych i krajowych),
- Dyrektora albo Kierownika Biura Prawnego z zadaniem dopilnowywania wykonywania praktyki inżynierskiej zgodnie z ustawodawstwem i etyką zawodową. Nielegalne uprawianie praktyki inżynierskiej jest pociągane do odpowiedzialności sądowej.
- Kierownika Biura Inspekcji Zawodowej w celu utrzymania wysokich norm praktyki zawodowej,
- Kierownika Biura Informacyjnego poprzez wydawanie publikacji stałych, jak Plan, Dimensions itp.
- Dyrektora albo Kierownika Biura Pomocy członkom, jak: poszukiwanie pracy, doradcza strona zmiany pracy, ubezpieczenia grupowe, fundusze emerytalne, koła inwestycyjne, ogłaszanie tarif zarobkowych alecanych i wysyłanych do firm, zatrudniających inżynierów.

Poza tym przeszło dwadzieścia Komisji stałych lub doraźnych pracują nad różnymi problemami ogółu i indywidualnymi wypadkami członków. Szesnastu członków Rady

bierze czynny udział w powyższych Komisjach oraz nadzoruje działalność wszystkich biur Stowarzyszenia.

Każde Stowarzyszenie ma swoje Koła Regionalne, szczególnie w prowincjach bardzo rozległych, o działalności raczej socjalnej, przy tym będąc rejonem wyborczym w głosowaniach, czy ankietach Stowarzyszenia Jak widzimy, działalności Stowarzyszeń sprządzają się do terenu każdej prowincji czy terytorium.

By mieć przedstawicielstwo całości zawodu inżynierskiego w Kanadzie, istnieje na platformie federalnej:

The Canadian Council of Professional Engineers, (Rada Kanadyjska Inżynierów Zawodowych),

która jest Federacją (Przedstawicielstwem) powyżej opisanych Stowarzyszeń prowincjonalnych czy terytorialnych.

Celem działalności jest utrzymanie wspólnoty działania w zakresach:

1. Rejestracji i dyscypliny zawodowej i jej przestrzegania,
2. Uznawanie kanadyjskich i zagranicznych programów uczelni,
3. Stosowanie się do ustawodawstw federalnych i prowincjonalnych,
4. Studia i planowanie inżynierskich i technicznych zasób sił na terenie Kanady,
5. Zawodowe zatrudnienia i ogólne aspekty dobrobytu grupy inżynierskiej,
6. Międzynarodowe reprezentowanie we wszystkich dziedzinach zawodowych poza stroną naukową,
7. Rozwój postępu inżynierii i połączonej z tym podwyższeniem poziomu studiów.

The Canadian Council of Professional Engineers powołał do życia w 1965 r. Canadian Accreditation Board, które ma za zadanie:

- kontrolę ulepszania programów studiów uniwersyteckich,
- ustalanie wspólnych norm w uznawaniu dyplomów między prowincjami i dyplomów zagranicznych; poza tym ułatwianie zmiany miejsc pracy między prowincjami, czy wyjazdami zagranicznymi,
- polepszenie stosunków między naukowymi i zawodowymi organizacjami zagranicą.

The Canadian Council of Professional Engineers powołało do życia w 1972 roku **Canadian Manpower Council**, jako doradczy głos dla rządowych agencji w ustalaniu przyszłego zapotrzebowania sił inżynierskich w różnych specjalnościach, oraz publikowanie tych badań w miesięczniku "Engineering Manpower".

Wreszcie The Canadian Council of Professional Engineers przestrzega agencje rządowe przed używaniem zagranicznych firm inżynierskich dla swych projektów i zatrudnienia jedynie inżynierów, zarejestrowanych w Stowarzyszeniach prowincjonalnych, oraz śledzi ustawodawstwa rządów fed. i prow., które byłyby sprzeczne z celami zawodu inżynierskiego z punktu widzenia socjalnego i ekonomicznego.

Publikuje Engineering Digest, rozsyłanym do każdego zarejestrowanego inżyniera w całej Kanadzie.

* * *

Omówmy teraz najstarszą organizację inżynierską w Kanadzie, jaką jest: **The Engineering Institute of Canada**, która jest właściwie federacją czterech zasadniczych stowarzyszeń specjalności inżynierskich:

- The Canadian Society for Electrical Engineering
- The Canadian Society for Civil Engineering
- The Canadian Society for Mechanical Engineering
- The Canadian Geotechnical Society.

Instytut ten działa na terenie krajowym i międzynarodowym w dziale naukowym w zakresach:

- utrzymywanie standardów naukowych,
- zapewnienie udziału inżynierii w rozwoju socjalnym i ekonomicznym kraju,

- zapewnienie racjonalnego i efektywnego rozwoju nauk inżynierskich, by sprostać przyszłym wymaganiom życia ekonomicznego kraju,
- zapewnienie rozwoju swoistej inżynierii kanadyjskiej poprzez wiedzę i osiągnięcia,
- udział czynny w międzynarodowych zjazdach naukowych,
- organizowanie kursów, konferencji, w celu kontynuacji nauk inżynierskich, wspólnie ze swoimi czterema stowarzyszeniami,
- publikacje naukowe w krajowych i międzynarodowych magazynach zawodowych, a szczególnie na tematy, dla których jeszcze nie ma źródeł książkowych,
- wymiana osiągnięć naukowych z innymi krajami,
- zachęcanie i uznanie naukowych doskonałości członków poprzez odznaczenia honorowe,
- łączność z czynnikami rządowymi na różnych szczeblach w celu zabezpieczenia interesów inżynierów przy współpracy ściślejszej z The Canadian Council of Professional Engineers i The Association of Consulting Engineers of Canada, o którym za chwilę powiem,
- oddziaływanie i uświadamianie społeczeństwa o ważności grupy inżynierskiej w życiu socjalnym i ekonomicznym kraju,
- usługi i pomoce dla swych członków, jak każde stowarzyszenie prowincjonalne, a szczególnie dla swych czterech stowarzyszeń (Societies).

* * *

Na zakończenie należy wymienić organizację, która skupia firmy, konsultanckie, jak i indywidualnych konsultantów: **The Association of Consulting Engineers of Canada**, które ma za wytyczne:

- utrzymanie poprawnych stosunków między swymi członkami i klientami w Kanadzie i zagranicą,
- wymiana doświadczeń zawodowych, organizowanie seminariów w dziedzinie techniki konsultacyjnej.
- utrzymanie wysokiego poziomu rodzimego przemysłu konsultacyjnego,
- rozwijanie międzynarodowego kontaktu z agencjami firm konsultacyjnych,
- ochrona interesów swych członków.

* * *

Zalecenia i Informacje dla nowo przybyłych.

1. **Znajomość języka** jest konieczna dla znalezienia pracy zawodowej. W wypadku negatywnym, jeżeli nie ma się pomocy urzędowej, należy starać się o dorywczą pracę, by móc jak najszybciej poznać język (kursy, słuchanie radia, oglądanie telewizji, uczenie się samemu słówek). Przy tym nie wydawać pieniędzy na rejestrację w stowarzyszeniach prowincjonalnych, co wcale nie pomaga w otrzymaniu pracy bez znajomości języka. Należy w tym czasie zbierać natomiast potrzebne dokumenty do rejestracji, jak tłumaczenia dyplomów, programy studiów, indeksy, zaświadczenia pracy inżynierskiej, itp.

2. **Rejestracja do Stow. Prow.** Aplikacje lepiej wypełniać z pomocą członka STP, by uniknąć błędów, pochodzących z interpretacji językowej. Jest pożądanym, by ta pomoc była zapewniona należeniem czynnym nowo przybyłych do STP, choćby dla utrzymania ciągłości tej akcji przez STP i jej istnienia.

3. **Procedura Rejestracji.** Jak wspomniałem poprzednio, każde stowarzyszenie prowincjonalne ma swoje biuro rejestracyjne, w którym kandydaci składają wypełnione aplikacje wraz z żądanymi dokumentami. Specjalna Komisja Egzaminacyjna rozpatruje każdą aplikację indywidualnie. Ustalone normy, to znaczy, poziom studiów, odbytych przez kandydata i jego odbyta praktyka inżynierska, decydują o przyjęciu do stowarzyszenia jako członka. W wypadku pozytywnej decyzji Komisji, kandydat musi zdać egzamin z ustawodawstwa pracy i kodeksu etyki zawodowej danej prowincji. Materiały

do tego egzaminu są dostarczane przez Stowarzyszenie. Dodatkowym warunkiem przyjęcia na członka jest znajomość języka francuskiego w prowincji Quebec.

W wypadku negatywnym decyzji Komisji, jest najczęściej wyznaczenie egzaminu z przedmiotów, wyznaczonych przez Komisję Egzaminacyjną. Jeżeli chodzi o uznawanie dyplomów uczelni polskich, to szczególnie w ostatnich latach stowarzyszenia prowincjonalne mają wiele trudności w ustalaniu norm dla tak wielu nowych uczelni i szkół, otwartych w Polsce, których programów tak ciężko można otrzymać. Są wypadki, kiedy pewne Szkoły Inżynierskie wydają dyplom inżyniera po trzech latach studiów. Dlatego bardzo często Ordre des Ingénieurs du Québec zwraca się do naszego Zarządu o pomoc w ustaleniu wartości naukowej niepewnych dyplomów. W tym celu od wielu lat jeden z członków Zarząd STP jest stałym łącznikiem dla tych spraw, co pomaga bardzo naszym nowo przybyłym kolegom, jak i samemu Stowarzyszeniu kanadyjskiemu.

Dla informacji w Quebec następujące dyplomy polskie (normalne pełne studia) są uznawane:

- Politechnika Warszawska
- Politechnika Wrocławska
- Politechnika Gdańska
- Akademia Hutniczo-Górnicza w Krakowie
- Politechnika Poznańska
- Politechnika Częstochowska
- Politechnika Śląska im. Wincentego
- Politechnika Łódzka
- Politechnika Szczecińska.

Dyplomy innych uczelni polskich są rozpatrywane indywidualnie, a w wielu wypadkach pomaga dobra praktyka inżynierska w decyzji Komisji Egzaminacyjnej.

Muszę nadmienić, że Komisje Egzaminacyjne rozpatrują tak dokładnie warunki przyjęcia do Stowarzyszenia nie tylko kandydatów z dyplomami zagranicznymi, ale także samych Kanadyjczyków. Istnieją uczelnie kanadyjskie, których dyplomy nie są uznawane całkowicie i kandydaci muszą zdawać egzaminy dodatkowe, by być przyjętym.

Nowo przybyli, przyjęci na członków stowarzyszeń prowincjonalnych, stają się członkami efektywnymi po otrzymaniu obywatelstwa kanadyjskiego, ale zaświadczenie Stowarzyszenia pozwala na legalną praktykę inżynierską w danej prowincji w międzyczasie. W wypadku przeniesienia się do innej prowincji, każdy inżynier musi być przyjęty na członka Stowarzyszenia nowej prowincji. Wielu inżynierów, szczególnie konsultantów, są członkami kilku prowincji.

Na zakończenie życzę Kolegom na tej półkuli powodzenia, a przede wszystkim cierpliwości w adaptacji do nowych warunków życia, i zalecam przynależenie do STP, gdzie możecie otrzymać wiele obiektywnych wskazówek, by uniknąć "płacenia frycowego", nie tylko w sprawach zawodowych, ale w sprawach życia codziennego.

ZDZISŁAW PRZYGODA, F.E.I.C., P. Eng.

CONSULTING STRUCTURAL ENGINEERING

SERVICES: Feasibility studies, design, supervision, investigation of structural failures, reports, arbitration, expert advice in legal construction disputes.

Z. PRZYGODA & ASSOCIATES LTD.

12A Finch Ave., West

Willowdale, Ontario, M2N 2G5

Telephone: (416) 221-1531 — Canada

MACIEJ MACIEJOWSKI

ZAKOŃCZENIE WIOSENNEGO KURSU TECHNICZNEGO

W dniu 14 lipca 1982 roku o godz. 19.00 wieczorem, w Domu Kultury Polskiej (SPK) przy ulicy Beverley 206 w Toronto, odbyło się spotkanie zorganizowane z okazji zakończenia kursu, którego celem było przygotowanie do pracy zawodowej w Kanadzie nowo przybyłych z Polski inżynierów i techników.

Spotkanie zorganizowane zostało przez uczestników kursu. Organizatorzy i wykładowcy zaproszeni zostali jako goście. Na sali zgromadziło się ponad 150 osób, przybyła większość wykładowców, część z małżonkami, przybyli przedstawiciele Kongresu Polonii Kanadyjskiej oraz Stowarzyszenia Techników Polskich w Kanadzie.

Uczestnicy kursu oraz ich małżonki zmieszali się z wykładowcami oraz grupą słuchaczy kursu konwersacyjnego, którzy przybyli gościnnie na spotkanie.

Wszyscy goście podjęci zostali przez uczestników kursu symboliczną lampką wina, kawą, herbatą i ciastkami. Większość gości wpisała się do księgi pamiątkowej kursu wyłożonej przy wejściu.

Zorganizowanie takiego kursu, było rzeczą zupełnie nową w Kanadzie. Cieszymy się, że udało się to właśnie w Toronto. Owoce tego kursu mogą być jednak w pełni widoczne dopiero wtedy, gdy wszyscy koledzy znajdą pracę i praktycznie będą mogli ocenić co im ten kurs dał.

Wiele osób tworząc łańcuch ludzi dobrej woli pomogło w organizowaniu tego kursu, a wykładowcy dzielili się z nami swoimi cennymi doświadczeniami na kanadyjskim rynku pracy.

Dzięki kursowi nawiązaliśmy wiele znajomości i wymieniliśmy wiele doświadczeń, związanych ze stawianiem pierwszych kroków na gościnnej kanadyjskiej ziemi, dostaliśmy klucz do kanadyjskiego przemysłu.

Przyjechaliśmy do Kanady w bardzo trudnym okresie, jest wielki kryzys, inflacja i bezrobocie, ale sądzimy, że właśnie ten kurs zaoszczędzi nam wielu przykrych doświadczeń związanych z poszukiwaniem pracy.

W oficjalnej części spotkania przedstawiciele słuchaczy reprezentujący wszystkie grupy tj. budowlaną, elektryczną, mechaniczną i chemiczną podziękowali wszystkim, którzy przyczynili się do zorganizowania tego kursu, wszystkim, którzy wkładając wiele bezinteresownej pracy przygotowali i prowadzili wykłady oraz wszystkim, którzy wspierali ten kurs.

Nie sposób wymienić tutaj wszystkich wykładowców, gdyż było ich ponad pięćdziesięciu, ale wszyscy zrobili dobrą robotę i przypomnieli wszystkim Polakom, aby zapomnieli co ich dzieli, a pamiętali o tym co ich łączy.

Aby upamiętnić ten wieczór i wyrazić swoją wdzięczność uczestnicy kursu przygotowali skromne laurki, które zostały wręczone wszystkim wykładowcom.

Laurki z datą ostatniego wykładu (26.06.82) mówią:

"Serdecznie dziękujemy za duży wkład pracy w przygotowanie i prowadzenie wykładów dla nowo przybyłych inżynierów i techników polskich. Pańskie poczucie więzi narodowych oraz bezinteresowność w dzieleniu się własnymi doświadczeniami zawodowymi i życiowymi imponują nam. Jesteśmy mile zaskoczeni faktem, że środowisko inżynierów polskich w Toronto przyjęło nas niezwykle ciepło i serdecznie. Pański szlachetny gest pozostanie na zawsze w naszej pamięci.

Wdzięczni słuchacze"

Poniżej podpisany uczestników kursu.

Osobom, które nie prowadziły wykładów, wraz z podziękowaniami wręczono skromne, symboliczne wiązanki kwiatów.

Kwiaty otrzymali panowie Michał Musioł za patronowanie kursowi, a panowie Jerzy Burski i Lech Prusiński za udostępnienie Biura Ośrodka Informacyjnego Kongresu

Polonii Kanadyjskiej. Obecni byli prezes KPK p. Jan Kaszuba oraz wiceprezes KPK p. Stanisław Orłowski, który również otrzymał dyplom.

Paniom Elżbiecie Wolskiej i Idzie Kasprzak podziękowano za pomoc w zorganizowaniu spotkania (sala, muzyka i wino), a pani Mariannie Piwoni za przepisywanie na maszynie pomocy dydaktycznych.

Na samym końcu serdeczne podziękowania oraz wrytą w mosiądzu pamiątkową plakietkę otrzymał pomysłodawca i główny organizator tego kursu pan Mirosław Huryn, który wprowadził w życie swój piękny pomysł pomocy nowo przybyłym. Gorące brawa otrzymała również jego żona pani Katarzyna Huryn, która wykazała wiele cierpliwości tolerując przez wiele tygodni nieobecność męża w domu. Bez jego niespożytej energii i inicjatywy nie byłoby przecież tego kursu.

Wszyscy słuchacze, którzy dotrwali do końca kursu otrzymali certyfikaty wydane na papierze firmowym Stowarzyszenia Techników Polskich w Kanadzie z datą 14 lipca 1982.

Oto treść takiego certyfikatu:

"THIS IS TO CERTIFY, THAT MR./MRS. _____ ATTENDED A TWELVE LECTURE SERIES COURSE (54 HOURS) DEALING WITH VARIOUS FACETS OF PROFESSIONAL PRACTICE IN THE FIELD OF _____, SPONSORED BY THE ASSOCIATION OF POLISH ENGINEERS IN CANADA.

CHAIRMAN OF THE LECTURE
SERIES ORGANIZING COMMITTEE
MIROSŁAW HURYN, P. ENG.

Spotkanie zakończyło się zabawą taneczną, która przebiegała w miłej i serdecznej atmosferze. Sądzimy, że wiele osób podtrzyma zawarte na kursie znajomości, poprzez planowane wspólne pikniki i kontakty towarzyskie. Wiele osób na pewno spotka się na drugim turnusie kursu planowanym na okres od września do grudnia 1982, a część włączy się w w grono organizatorów i pomoże innym stale przybywającym do Kanady inżynierom i technikom polskim.

Większość Kolegów na pewno włączy się w działalność Stowarzyszenia Techników Polskich w Kanadzie, którego zarząd stara się aby uzyskać uznanie wszystkich polskich dyplomów przez APEO.

Być może, wspólnym wysiłkiem uda się zorganizować biuro pośrednictwa pracy działające przy Stowarzyszeniu, ale to już plany na przyszłość.

J. P. KLOC & ASSOCIATES, INC.
CONSULTING ENGINEERS

162 BAYVIEW FAIRWAYS DRIVE
THORNHILL, ONTARIO, L3T 2Y8
TELEPHONE: (416) 881-3153

HISTORIA DOMU TECHNIKA W MONTREALU

W latach pięćdziesiątych, kiedy Montreal był centralą, przez którą prawie każdy przyjezdny, polski inżynier przechodził, choćby na krótko, powstały pierwsze projekty zakupu lub wybudowania własnego domu dochodowego. Z inicjatywy Zarządu Głównego i Oddziału Montreal rozpoczęto zbiórkę pieniędzy na ten cel. W maju 1962, kiedy zebrana suma wynosiła \$7,500, odbyło się zebranie organizacyjne spółki, na którym uchwalono nazwę spółki: STP Investment Co. Ltd. Tymczasowy Zarząd został wybrany w składzie: Z. Zosiuk, A. Wiszniewski, S. Matula. W listopadzie 1963 spółka pod nazwą STP Investment Co. Ltd. została formalnie zarejestrowana u władz federalnych, jako spółka publiczna, posiadająca prawo wypuszczenia akcji na okaziciela wartości \$100.00 każda. Normalnie, członkowie STP kupowali na swoje nazwisko jedną akcję za \$100.00, udzielając jednocześnie pożyczki Zarządowi Głównemu w wysokości \$100.00 na zakupienie drugiej akcji. Poza tym, w dalszej akcji zbiórki, pewna ilość kolegów składała dary. W 1965 Stowarzyszenie Polskie w Montrealu zakupiło 30 akcji. Stow. Polskie w Montreal od czasu zawiązania się w Montrealu podnajmowało zawsze od STP lokal na swe zebrania, tymbardziej, że stosunki między dwoma Stowarzyszeniami były bardzo przyjazne. Zarząd Główny i Oddział Montreal zakupili szereg akcji z własnych funduszy przed samym zakupem domu. Po rozpatrzeniu wielu prospektów STP Investment Co. Ltd. wraz ze specjalną komisją zdecydowało kupić dom przy ulicy Sherbrooke. Po przeprowadzeniu pewnych remontów w części domu, przeznaczonej do użytku obu Zarządów STP, lokal został otwarty na jesieni 1965. Lokal był wynajmowany od STP Investment Co. Ltd. przez Zarząd Oddziału Montreal, jako zasadniczego lokatora, a ten z kolei podnajmował na określone dni Zarządowi Głównemu i Stow. Polskiemu. Ponadto lokal był oddawany do użytku wielu stowarzyszeniom polskim w Montrealu. Odbywały się także zbiórki harcerskie, zebrania organizacji młodzieżowych. Stowarzyszenie Inżynierów Węgierskich miało także swą stałą siedzibę przez kilka lat, co przyczyniło się do zawiązania bardzo bliskich i przyjaznych stosunków między dwoma stowarzyszeniami. Należy także nadmienić dwuletni pobyt Zarządu The Federation of Association of Engineers and Scientists Inc. (FAES). STP Investment Co. Ltd. było prowadzone prawie przez cały okres swego istnienia przez śp. kol. S. Matulę, jako prezesa i czterech dyrektorów, wybieranych na dwuletnie kadencje. Kol. Jacek Barbacki, wielokrotny dyrektor Spółki, włożył bardzo dużo pracy w utrzymanie domu przy stosunkowo niskich kosztach. Nadchodzi jednak bardzo ciężki okres dla STP Investment Co. Ltd. Zarząd Główny przenosi się do Toronto, stan członków Oddziału Montreal zmniejsza się poważnie, ponieważ wielu kolegów opuszcza prowincję Quebec ze względów ekonomicznych, a koszty utrzymania domu rosną nie proporcjonalnie do dochodów. STP Investment Co. starało się z pomocą Zarządu Oddziału wyjść z tej ciężkiej sytuacji finansowej, otrzymując doraźne pożyczki od kolegów i pewną sumę ze sprzedaży kilku akcji. Po pewnym jednak czasie, kiedy koszty koniecznych reperacji stały się bardzo wysokie, Zarząd STP Investment Co. Ltd. otrzymał na Walnym Zebraniu Akcjonariuszy pełnomocnictwo sprzedaży domu, która się skontretyzowała w czerwcu 1978. Ostatnia Rada Nadzorcza STP Investment Co. Ltd. przeprowadziła finansową i prawną likwidację Spółki. Akcjonariusze otrzymali zwrot \$120.00 za każdą akcję, a aplikacja rozwiązania Spółki została zatwierdzona przez władze federalne w grudniu 1980.

INŻ. ZYGMUNT S. CYMA

W roku 1982 przypada dwudziesta rocznica śmierci śp. Zygmunta Cymy. Ponieważ dotychczas w Kanadzie, jak mi wiadomo, nie ukazał się jego życiorys pracy zawodowej, ja będąc blisko związany z nim od pierwszego roku Politechniki uważam za swój obowiązek skreślić sylwetkę tego wybitnego inżyniera i nadwyzwyczajnie prawego charakteru człowieka.

Zygmunt Cyma urodził się 1.1.1901. Gimnazjum Realne ukończył we Lwowie. Po zakończeniu wojny bolszewickiej i pracy plebiscytowej na Spizu i Orawie rozpoczyna studia na Politechnice Lwowskiej, wydział mechaniczny. Ukończył studia w czterech latach otrzymując dyplom Inż. Mech. z wynikiem celującym. Należy tutaj podkreślić, że były to lata powojenne i bardzo często było głodno i chłodno.

Swą pracę zawodową rozpoczął w Państwowych Zakładach Lotniczych przy ulicy Puławskiej w Warszawie na stanowisku kierownika ruchu. Po kilku latach przenosi się do Podlaskiej Wytwórni Samolotów w Białej Podlaskiej, gdzie dochodzi do stanowiska dyrektora technicznego pełniąc te czynności aż do wybuchu wojny we wrześniu 1939.

Przez Rumunię, Jugosławię, Grecję, Francję i Anglię dostaje się do Kanady w 1941 roku.

Podczas przejściowego pobytu w wyżej wymienionych krajach bierze wybitny udział w zorganizowaniu rozbitych rzesz polskich inżynierów i techników. We Francji z ramienia rządu organizuje grupę inżynierów i techników do pracy w fabryce samolotów Devoitine w Tuluzie będąc tej grupy kierownikiem.

Po przybyciu do Kanady w 1941 roku dostaje pracę w "Victory Aircraft" na stanowisku kierownika planowania i rozbudowy (Plant Engineering). Przygotowuje fabrykę do potrzeb wojennych (budowa samolotów typu Lancaster). O wynikach jego pracy zaświadcza list wystosowany do niego przez naczelnego dyrektora fabryki D. Boyda.

...you have been Plant Engineer and, as such, responsible for planning the plant, specifying equipment and for the general supervision of all operations other than manufacturing. All of this work you performed with outstanding success and the results reflect your technical skill and diligence...

Po zakończeniu wojny fabrykę "Victory Aircraft" przyjmuje A. V. Roe Canada Ltd. z ramienia której zostaje mu powierzona budowa i wyposażenie fabryki silników odrzutowych "Orenda Engines" wraz z eksperymentalnym laboratorium silników odrzutowych. Buduje ją od podstaw, aż do uruchomienia. Fabryka ta została wyposażona we wszystkie najnowsze urządzenia stanowiące rezultat ostatnich zdobyczy naukowych.

Tak w Victory Aircraft jak i w Orenda Engines zatrudnił wiele polskich inżynierów.

Jak wywiązał się z tego zadania świadczy list wysłany do niego przez "General Manager — Aircrat Division F. Smye".

I believe I am in position to appreciate the magnitude of the undertaking, and the very difficult circumstances under which you have to work, particularly with respect to the pressure of time. Notwithstanding all of this, I think that everyone of us can feel that our new engine plant is certainly the most modern and the finest industrial operation in this country and, indeed, probably one of the finest in the world. I do hope that, as in my own case, others will realize the extent to which the credit for this accomplishment is due to your good self and your associates.

Z powodu zmiany polityki rządu co do roli lotnictwa w Kanadzie nowa fabryka nie miała widoków do rozwoju. Inż. Cyma opuszcza fabrykę Orenda.

Oceniając jego wybitne zdolności organizacyjne i rezultaty jego dotychczasowej pracy Atlas Steel Corp. powierza mu wybudowanie nowej stalowni w Quebec w Sorel. Po roku wydatnej pracy na tym polu przedwczesna śmierć ku żalowi wszystkich, którzy go znali przerwała jego pracowite życie.

Zmarł w dniu 25.11.1962. w Sorel Quebec na atak serca.
Fabryka samolotów w Malton i Orenda Engines jest żywym pomnikiem jego pracy inżynierskiej w Kanadzie.
Cześć Jego Pamięci.

—oOo—

KRONIKA STP

NOWI CZŁONKOWIE:

ODDZIAŁ OTTAWA

Kol. Andrzej Broszkowski
Kol. Włodzimierz M. Suwałski
Kol. Juliusz R. Szereszewski
Kol. Andrzej M. Szyszkowski.

ODDZIAŁ MONTREAL

23. 4. Prof. Irena Bellet z McGill University. Odczyt pt. "Językoznawstwo".

ODDZIAŁ OTTAWA

Odczyty, imprezy:

23. 9. Prof. B. Zaborski: "Peoples of the Soviet Union". Odczyt w jęz. angielskim.
Wrzesień. Spotkanie-piknik. Spotkanie towarzyskie dla członków STP, rodzin oraz nowo przybyłych do Ottawy inżynierów.

—oOo—

TRYBUNA ODDZIAŁÓW I CZŁONKÓW STP

ODDZIAŁ OTTAWA

DO CZŁONKÓW I SYMPATYKÓW STP

Na dwóch pierwszych zebraniach w maju i czerwcu br. nowy Zarząd Oddziału w Ottawie dyskutował kwestię rozszerzenia i usprawnienia naszej pomocy przyjeżdżającym Polakom i podjął m.in. decyzję przeprowadzenia ankiety dla ustalenia kto spośród członków i sympatyków Stowarzyszenia mógłby i chciałby służyć jako źródło informacji i rady tym, którzy tego potrzebują. Ankieta taka miała dać nam wykaz dziedzin i specjalności w których koledzy nasi mogliby przedstawić sytuację na rynku pracy, polecić czy zasugerować pracodawców, w uzasadnionych przypadkach udzielić referencji, pomóc w napisaniu życiorysu zawodowego, wskazać źródła informacji fachowej i literatury, czy wreszcie pogawędzić dla ogólnego zorientowania imigranta w sytuacji kanadyjskiej.

Ponieważ ostatnią ankietę personalną członków STP przeprowadzono ponad 4 lata temu i jest ona już częściowo nieaktualna, a nasza ankieta specjalna pokrywałaby się w dużej mierze z ogólną ankietą personalną. Przewodniczący zdecydował rozesłać uaktualniającą ankietę ogólną i dodać do niej dodatkowe pytanie dotyczące pomocy nowo przybyłym. Załączony kwestionariusz ma więc cel uboczny, uaktualnienie danych personalnych naszych członków, i cel główny, zebranie informacji dla pomocy nowo przybyłym.

Prosimy Kolegów o wyczerpujące informacje na temat ich doświadczenia zawodowego oraz o inne informacje pomocne w naszej akcji. Koordynacja ankiety została powierzona mnie jako członkowi Zarządu odpowiedzialnemu za sprawy członkostwa i kontakty z nowo przybyłymi. Proszę o wysłanie wypełnionych kwestionariuszy na mój adres domowy:

S. Zaborowski, 1122 Normandy Cr., Nepean, Ont. K2E 5A4.

Członkowie, którzy uważają że punkty 4 i 5 kwestionariusza nie uległy zmianie od wiosny '78 kiedy to wypełnili poprzednią ankietę STP mogą pozostawić je nie-wypełnione z adnotacją "bez zmian". Prosimy jednak wypełnić wszystkie pozostałe punkty ankiety, nawet jeśli nie uległy one zmianie. Załączam pozdrowienia.

Stanisław Zaborowski

ANKIETA

1 sierpnia 1982

1. Imię, nazwisko _____ ur. _____ 19____ w _____
2. adres domowy _____ Tel. _____
3. pracodawca, stanowisko, adres służbowy _____ Tel. _____
4. szkoły średnia i wyższe, daty ukończenia, dyplomy, stopnie naukowe, wydziały
5. publikacje, patenty, przynależność do stowarzyszeń naukowych i technicznych
6. krótka historia zawodowa i dydaktyczna
7. mogę udzielić informacji poszukującym pracy w następujących dziedzinach:

—oOo—

WAŻNA SPRAWA

- Utrzymanie tradycji polskiej kultury technicznej w Kanadzie.
 - Łączność koleżeńska i pomoc wzajemna.
 - Podtrzymanie łączności z technikami polskimi w kraju i na emigracji.
- Hasła te stanowią prawdziwą istotę Stowarzyszenia.

(Dr J. Pawlikowski, na 10-lecie STP)

Na skutek trudności finansowych, w których znalazło się Państwo Polskie, zostały ograniczone lub cofnięte przydziały dewizowe na zakup książek i czasopism zagranicznych. Dział zakupu wydawnictw zagranicznych przy Ośrodku Rozpowszechniania Wydawnictw Polskiej Akademii Nauk (ORWPAN) został zamknięty.

Już od jesieni ub. roku uniwersytety i instytucje zawodowe odczuwają brak dopływu nowych czasopism i książek naukowych i technicznych, co grozi obniżeniem ich poziomu naukowego. Po zapoznaniu się z tym zagadnieniem w czasie mej okresowej bytności w Ojczyźnie w ub. roku zdałem sobie sprawę z tego, że nasze Stowarzyszenie może i powinno podjąć działanie dla złagodzenia skutków ograniczeń dewizowych dla polskiej techniki.

Sprawą tą zajął się nasz kolega Władysław Henoch, który zdołał już uzyskać wysyłkę wydawnictw stowarzyszenia zawodowego jego specjalności oraz na moją prośbę zechciał napisać wezwanie, które poniżej podajemy. Życzymy koledze Henochowi dalszych osiągnięć i prosimy wszystkich Kleogów o czynny udział w tej sprawie, aby hasła STP nie były czczymi słowami lecz nakazem naszej dumy narodowej i zawodowej.

Bronisław Szpakowski

APPEAL FOR PUBLICATIONS FOR POLAND

Throughout history Poland has had to suffer in many ways in her struggle for independence and freedom of thought. The recent shortages of food, clothing and medicine are well known and action is being taken; but little has been done to remedy the lack of publications which are available only for hard currency. This situation has existed since World War II.

To cite one case: in the 1960s officials of the Association of Paleontologists in Cambridge were puzzled because one of Poland's outstanding Paleontologists — a world renowned authority on Devonian fossils — did not keep up her membership in the association, never suspecting that it was beyond her means or that of her Institute to pay the dues in hard currency.

KOMITET

To alleviate the lack of scientific and technical material limited numbers of subscriptions to western publications were purchased by a central agency. They were photographed and microfilms were distributed to university libraries throughout Poland. Since September 1981, however, subscriptions obtainable with hard currency have been discontinued.

In the past there has been a lively exchange of ideas between Polish scientists of many disciplines and those of Canada and other countries. Now it has been drastically curtailed.

Individuals can help to remedy this situation in several ways.

I have approached geographic and related scientific organizations and also some Government Departments who agreed to send a certain number of publications to universities in care of selected scientists in Poland. It is very gratifying to all concerned to know that the publications are reaching their destinations.

This initiative became known to the executive of STP who have asked me to write this appeal. Individuals are urged to approach their professional associations in this way, or to make the gift of a subscription for a publication of their profession to the university or polytechnic of their choice (attention prof. Dr....).

I have discussed with the executive the possibility of sending a container of publications to Gdańsk University or Gdańsk Polytechnic to be distributed to libraries at seats of higher learning throughout Poland. It is realized that there are many difficulties in sending a container of publications but they are not insurmountable. The Friends of KUL are sending a container from Ottawa with clothing and medicines and also scientific publications. Perhaps concerned organizations could join together in a similar effort.

Władysław Henoch

—oOo—

LIST DO REDAKCJI

Drogi Panie Kolego!

10.07.82, Warszawa

Serdecznie dziękuję za przesyłany mi biuletyn Stowarzyszenia Techników w Kanadzie. Numer zjazdu 40-lecia STP jest kopalnią wiedzy o polonijnym środowisku inżynierskim w Kanadzie. Gratuluję! Może poniewczasie są moje życzenia z okazji Waszego jubileuszu, ale przyjmijcie je jako pochodzące od oddanego Wam człowieka z Kraju!

Artykuł o Polskim Uniwersytecie (PUC) nad wyraz ciekawy. Przetłumaczę go (to znaczy dam do tłumaczenia, bo sam nie władam angielskim) i tekst polski (oczywiście z podaniem nazwiska autora) prześlę Politechnice Warszawskiej, Towarzystwu Polonia i może innym instytucjom, które będą tym materiałem zainteresowane.

Czy nie udałoby się uzyskać od was fotografii popiersia Gzowskiego oraz fotografii Jego grobu? Jeśli to możliwe wolałbym biało-czarne a nie kolorowe, a może i takie i takie. Gromadzę materiały o wybitnych Polakach-inżynierach działających za granicą.

Piszę na kartce, bo te szybciej dochodzą.

J. Legat

—oOo—

NASI KOLEDZY

A. Sylwetki: Sylwetka 40-lecia — Stanisław A. Purski.

Errata: Biuletyn 2/82 na str. 19 w. 6 od dołu
zamiast: w 45 Pułku Strzelców **Podhalańskich**;
powinno być: w 45 Pułku Strzelców **Kresowych**.

B. Publikacje

L. ZIELIŃSKI

OTTAWA COMPUTER PROJECT HELPS DISABLED CHILDREN COMMUNICATE

The Ottawa Chapter has completed a very special project that will help physically handicapped, non-speaking, school-aged children communicate. Working with speech therapists at Crystal Bay School and with CHIPS, a Bell-Northern Labs Computer Club, the Chapter has presented the school with a computer with a unique "symbolic" keyboard that the children can easily operate.

The symbols on the keyboard are part of a pictorial language called Blissymbolics, originally intended by the inventor, Mr. Bliss, as a universal language that would transcend language barriers. The symbol for house, for example, is a five-sided figure representing the physical outline of a bungalow. Happiness is a heart with an arrow pointing upwards. Some of the children at the school know as many as 50 symbols.

Many physically handicapped children, cerebral palsy victims for example, can only communicate by means of pictures. The Ottawa Chapter's Blissymbolic project makes it easier for them to communicate with the outside world, and will help them shed their inhibitions and frustrations.

Initially, the Chapter planned to supply the school with an Apple computer with a standard keyboard capable of a graphics display of 1,400 Blissymbols. However, the school's teaching staff felt that the basic numerical keyboard (a child would have to input number 1,134 to get the symbol "to have") would be too difficult for the children to operate. What was needed was a simple keyboard with an exclusive one-on-one relation between the symbol on the screen and the symbol on the board.

Collaboration with the CHIPS club resolved the dilemma. Adapting an RCA VP-601 keyboard, the computer hobbyists came up with a special board that has membrane switches, is almost spill-proof, and has an internal bipper for audio feedback. Total hardware costs for the system were \$4,500, offset in part by a grant from the Association's Special Project Fund. Says Lez Zielinski, P.Eng., Project Leader and current Chapter Chairman, "It's now operational in the school's Speech Therapy room. The only potential problem at this stage of the field trial is the reliability of the equipment".

Many members of BNR "CHIPS" were involved, but Paul Mortfield and Gary Humenuk were the technical spearheads of the group. The project was conceived in cooperation with Les Linnen, principal, Janel Light and Janet Cale, teaching staff, of Crystal Bay School; and the Ottawa Chapter executive, in particular, Dave Smith, P.Eng., and Andy Robinson, P.Eng.

And what do the kids think about it "Their first reactions have been most positive", says Janet Cale. "They get really excited, especially when they recognize the symbols they have displayed".

With their own computer, the children can quickly select their own symbols, creating sentences and telling stories, instead of having to point out symbols one at a time to an instructor. The addition of a hard copier would allow the children to take home this message to show their parents:

I ^ x >> l1
 | □ □ >> l1
IT OPENS DOORS FOR ME.

Information for this report was supplied by Lez Zielinski, P.Eng. Mr. Zielinski is with Bell-Northern Research and was Project Engineer on Telecommunication Aids for Disabled. He is also current Chairman of APEO's Ottawa Chapter. For more information on the project, Lez can be reached at (613) 596-3228.

POLSKIE ORGANIZACJE TECHNICZNE NA OBCZYŹNIE

1. Stowarzyszenie Techników Polskich w Wielkiej Brytanii.
Institution of Polish Engineers in Great Britain.
240 King Street, London W.6 ORF.
2. Stowarzyszenie Elektryków Polskich w Wielkiej Brytanii,
240 King Street, London W.6 ORF.
3. Association des Ingénieurs et Techniciens Polonais,
Winterhur, Casse Postale 321, Suisse.
4. Centro de Ingenieros y Tecnicos Polacos en la Republica Argentina.
Dom Polski, Serrano 2076.
1425 Buenos Aires, Argentina.
5. Association of Polish Engineers in Canada
206 Beverley Street
Toronto, Ontario M5T 1Z3,
Canada.
6. The Polish Technical & Professional Association
P.O. Box 169/B
G.P.O. Melbourne, Victoria 3001,
Australia.
7. Association des Ingénieurs et Techniciens Polonais,
Place de la Source de l'Hôpital Hôtel "Alexandria",
Vichy, France.
8. Association of Polish Engineers,
P.O. Box 9484,
Johannesburg, S. Africa.

Kwartalnik "Technika i Nauka" wydawany jest przez
Stowarzyszenie Techników Polskich w W. Brytanii.

Institution of Polish Engineers in Great Britain,
Limited by guarantee.
240 King Street, London W6 ORF

Komitet Redakcyjny: J. Marcinkiewicz, H. M. Hajducki

Adres Redakcji: 240 King Street, London W6 ORF

* * *

**Stowarzyszenie Techników Polskich w Kanadzie
wydaje swój kwartalnik "Biuletyn STP".**

ACTRON CONSULTANTS LIMITED

11 HELENE STREET SOUTH
MISSISSAUGA, ONTARIO L5G 3A8
PHONE: 274-7744

CONSULTING ENGINEERS
PROJECT MANAGEMENT
PRESIDENT: GEORGE K. KOWALCZYK, P.Eng.

C. PETER BRZOWICZ, P. Eng.

CIVIL and STRUCTURAL CONSULTING ENGINEER

PHONE: 485-0135
319 RIVERVIEW DRIVE
TORONTO, ONTARIO, M4N 3C9

W. STROK & ASSOCIATES LIMITED

9 HELENE STREET SOUTH
MISSISSAUGA, ONTARIO, L5G 3A8
PHONE: BUS.: 278-3944; RES.: 274-2842

ENGINEERING - PLANNING - TRANSPORTATION - RESEARCH -
PROJECT MANAGEMENT

C O N S U L T A N T S